

SJUKSKÖTERSKOR MOT TOBAK

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020

SJUKSKÖTERSKOR MOT TOBAK (SMT)

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING

Ordförande	Mona Wahlgren (Gotlands län)
Vice ordförande	Ann Post (Stockholms län)
Sekreterare	Lena Lundh (Stockholms län)
Kassör	Susann Holm (Skåne län)
Ledamöter	Yvonne Bergmark Bröske (Hallands län) Mona Ringbjer (Norrbottens län) Elisabeth Jacobsson (Skåne län) Sofia Shakibi (Stockholms län)

STYRELSEMÖTEN

Sjuksköterskor mot Tobaks (SmT) styrelse har under år 2020 haft 13 styrelsemöten, ett fysiskt möte, 4 telefonmöten och 9 möten via zoom. Maria Högberg Jönköping adjungerades till styrelsen i början av året men deltog endast på ett styrelsemöte, avslutades sitt deltagande i styrelsen pga. personliga skäl.

ÅRSMÖTE 14 FEBRUARI, STOCKHOLM

Årsmötet genomfördes i Stockholm på Svenska läkaresällskapet den 14 februari. Ordförande för mötet var Birgitta Wedahl, tidigare kanslichef Svensk sjuksköterskeförening.

MEDLEMMAR

Medlemsantalet i föreningen uppgick i december 2020 till 554 medlemmar varav 163 var betalande medlemmar. Utskick via brev eller mejl görs kontinuerligt under året till medlemmarna, innehållande information om föreningens aktiviteter, nyheter och inbjudningar till webinarier. Med nyhetsbrevet som skickades ut i december fick alla medlemmar även en halsduk med föreningens logotype.

WEBINARIUM DEN 9 DECEMBER

Den årliga studiedagen arrangerades digitalt på grund av pandemin för medlemmar i SmT och intresserade med titeln "Hur kan du möta nikotinberoende?" Webinariet som var kostnadsfritt genomfördes den 9 december mellan kl 13-15. Cirka 100 personer lyssnade till forskaren Sara Lindholm när hon berättade om hur beroende skapas och drivs i hjärnan. Webinariet fortsatte

med information om uppbyggnaden av den nationella sluta röka databasen, tobaksavvänjning inom psykiatri och hur tobaksavvänjning på andra språk kan genomföras.

NÄTVERKSARBETE

YRKESFÖRENINGAR MOT TOBAK (YmT)

SmT har under året deltagit i styrelsemöten i Yrkesföreningar mot Tobak (YmT), se YmT:s verksamhetsberättelse. SmT representeras av ordförande Mona Wahlgren och styrelseledamot Lena Lundh. Den årliga gemensamma samlingen för alla yrkesföreningars styrelser skedde 6 november 2020 digitalt pga. pandemin. På programmet fanns information från Folkhälsomyndigheten samt diskussion/information om den gemensamma kommande kampanjen där alla föreningar är med.

TANKESMEDJAN TOBAKSAKTA

SmT är medlem i Tankesmedjan Tobaksakta som firade 10-årsjubileum under året. Verksamheten inriktar sig på bevakning och påverkan av tobakspolitiken nationellt, inom EU och internationellt. Grunden för Tobaksaktas och medlemsorganisationernas arbete för en tobaksfri framtid är den internationella tobakskonventionen, världshälsoorganisationen WHOS ramkonvention om tobakskontroll. Samverkan sker genom planering av aktiviteter, spridning av material, opinionsbildning och strategisk planering för en utfasning av tobaksbruket i Sverige mot målet "Tobacco Endgame Rökfritt Sverige 2025". Vice ordförande i SmT är tillika kanslichef för Tankesmedjan Tobaksakta.

NÄTVERK FÖR TOBAKSPREVENTION I LANDSTING OCH REGIONER (TPLR)

Är en sammanhållande länk för det tobakspreventiva arbetet i Sverige. Nätverket består av de personer som är ansvariga för samordning av de tobaksförebyggande insatserna inom respektive landsting eller region och som gör detta på uppdrag av landstinget eller regionen. En styrelsemedlem sitter med i styrelsen för TPLR. Ett av styrelseuppdragen är att anordna den nationella LUFT konferensen var 3:e år.

KONFERENSER OCH MÖTEN

SVENSK SJUKSKÖTERSKEFÖRENINGARS ORDFÖRANDE RÅD 24 SEPTEMBER, STOCKHOLM

Från föreningen deltog ordförande Mona Wahlgren. Frågor som diskuterades efter förslag från SmT var: a) fråga om kunskapsspridning, stöd och kompetensutveckling för tobaksavvänjare samt digital tobaksavvänjning för sjuksköterskor och b) lobbyarbete med att påverka beslutsfattare. Förslag från SmT till kommande teman på ordföranderåden var etik. Smt lämnade också önskemål om kommande samarbete med SSF inom kommunikation dvs. hur vi kan nå våra målgrupper som sjuksköterskor och sjuksköterskestudenter

NÄTVERKSTRÄFF FÖR DIPLOMUTBILDARE 20 OKTOBER.

Medarrangör och deltagare i nationellt digitalt möte för diplomerade tobaksavvänjare.

Fokus på utformning och möjlighet till digitalt stöd i tobaksavvänjning samt uppdaterad litteratur på området.

SMEDJANS VÄNNER MÖTE 5 feb, 25 maj, 15 sep och 1 dec via webb.
Samtliga medlemsorganisationer, däribland SmT, bjuds in till samverkansmöte fyra gånger per år. Fokus på samverkan på nationella åtgärder för att minska tobaksbruket och insatser för att påverka politiken på området

INTERNATIONELLA KONFERENSER

8TH EUROPEAN CONFERENCE ON TOBACCO OR HEALTH (ECToH) DEN 19-22/2 2020 I BERLIN

Konferensen som arrangerades tillsammans med Tysklands största cancerkonferens. Från SmT deltog Ann Post, Lena Lundh, Sofia Shakibi och Yvonne Bergmark Bröske. På workshopen "The role of health professionals in tobacco prevention and control" skapades kontakt med flera centrala personer inom EU/WHO som bl.a. Emma Woodford, chief operation officer at European Oncology Nursing Society och Christa Rustler, director for German Network for Tobacco Free Healthcare Services. Ett förslag som kom upp var att skapa ett Europeiskt nätverk för sjuksköterskor och barnmorskor som arbetar med tobaksprevention. Från SmT utsågs Sofia Shakibi och Yvonne Bergmark Bröske till kontaktpersoner i det nybildade nätverket "The coalition of Nurses and Health Professionals against Tobacco and Nicotine Products".

DEUTSCHE KONFERENZ FÜR TABAKKONTROLLE | SYMPOSIUM "NURSES ROLE IN TOBACCO CONTROL – EU GOOD PRACTICE AND PERSPECTIVES" DEN 2 DECEMBER

I en digital konferens arrangerad av Christa Rustler m.fl. deltog Sofia Shakibi och Yvonne Bergmark Bröske som föreläsare under rubriken "Good practice from Sweden, Nurses help nurses to be tobacco-free". Lena Lundh deltog som åhörare.

KONFERENSER MED PLANERAD MEDVERKAN SOM STÄLLDES IN UNDER ÅRET PÅ GRUND AV PANDEMIN

NATIONELLT NÄTVERKSMÖTE 24 MARS I STOCKHOLM

Det årliga mötet i Nätverk för TobaksPrevention i Landsting och Regioner, TPLR.

KONFERENS I SAMARBETE MED ASSISTING MANAGER I GNC COMMITTEE, BARCELONA JUNI 2020

Konferensen som skulle genomförts i Barcelona 24-25 juni. SmT skulle haft en 90 min presentation/workshop med temat Tobacco Endgame.

SKOLSKÖTERSKEFÖRENINGENS KONGRESS 9-10 MAJ I MALMÖ

Konferensen som skulle genomföras i Stockholm 14-15/5 -20 ställdes in p.g.a Covid-19. Eftersom den här kongressen samlar ett stort antal sjuksköterskor var planeringen att SmT

skulle delta där med en monter tillsammans med Rf Kontraktsmetoden

ALMEDALSVECKAN 2020, VISBY

Almedalsveckan i fysisk form ställdes in och SmT hade inte planerat att delta denna gång

LUFT KONFERENS DEN 10-11 SEPTEMBER

LUFT konferensen var planerad att genomföras den 10-11 september i Malmö. Planeringen fortsätter med en digital konferens den 9 september 2021.

SJUKSKÖTERSLEDAGARNA DEN 24-25 NOVEMBER 2020

Konferensen var planerad att genomföras i november men har flyttats till 24-25 november 2021 med temat "Sjuksköterskans ansvar för hälsofrämjande arbete".

AKTIVITETER

MATERIAL

SmTs "fickminne", små kort i fickformat, som ska vara enkla att använda och påminna om de viktigaste delarna i vårt professionella samtal med personer som behöver stöd i och/eller förebygga tobaksbruk. Korten finns både med svensk och engelsk text. Under året har nytryck av korten gjorts som delas ut i samband med utbildningar/konferenser där föreningen är engagerad.

HEMSIDAN

Hemsidan har genomgått en stor uppdatering. Uppdatering gäller en ny layout för hela hemsidan så [kan](#) [att](#) medlemmarna hittar det de söker snabbare, rensa material som inte är aktuella längre eller som inte används, organisera relevanta material under befintliga rubriker, tillägg av en sida på engelska mest på grund av deltagandet av SmT på internationella och europeiska evenemang. Kan nås via: <https://sjukskoterskormottobak.com/>

TOBACCO ENDGAME, RÖKFRITT SVERIGE 2025

Föreningen deltar med en styrelseledamot, Ann Post i den nationella ledningsgruppen som bildats med målet om Tobacco Endgame. Arbetet under 2020 har omfattat seminarier kring WHO:s tobaksfria dag den 31 maj samt Tobaksfria veckan v47 med olika aspekter på tobaksfrågan. Rekryteringen av organisationer som stödjer uppropet inkluderar nu cirka 200 stödjare. Föreningen har undertecknat flera debattartiklar och support till systemorganisationer.

**TOBACCO RÖKFRITT
ENDGAME SVERIGE
2025**

SAMARBETSPARTNERS

FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN - FOHM

Folkhälsomyndigheten är föreningens viktigaste bidragsgivare. Samverkan under året har bland annat skett med myndighetens uppmärksamhetskampanj om ökade rökfria utemiljöer som infördes 1 juli 2019.

VÅRDFÖRBUNDET – VF

SmT som är en riksförening i Vårdförbundet (VF) har under året haft fortsatt gott samarbete och mottaget projektmedel. SmT utgör remissinstans och är sakkunnig för förbundet i frågor rörande tobak. Föreningens kontaktperson på Vårdförbundet är Britta Edström och vice ordförande Ann Johansson.

I Vårdfokus, förbundets medlemstidning publicerades en debattartikel i december med rubrik ”Låt inte Covid-19 stoppa rökavvänjning” där föreningen medverkade.

SVENSK SJUKSKÖTERSKEFÖRENING – SSF

SmT är en sektion inom SSF och under året har styrelsens ledamöter och ordförande kommunicerat tobaksfrågan med SSF vid möten och föreläsningar. Mona Wahlgren har deltagit i en intervju med journalist på SSF som ska användas i en broschyr om ssk roll i miljö, klimat och hälsa. Lena Lundh ingår som ledamot i valberedningen. Val av styrelse sker vart annat år, nästa sker 2021. Lena Lundh har föreläst på utbildning arrangerad av riksföreningen för operationssjuksköterskor vid två tillfällen under året (tillfälle två spelades in på film pga. pandemin och inga sammankomster var möjliga)

SKOLHÄLSOVÅRDEN

Elisabeth Jacobsson är skolsköterska och föreningens representant i skol- och ungdomsfrågor. Hon har kontakt med Skolsköterskeföreningen och i deras medlemstidning har Elisabeth informationsplats avsatt i en dialogruta ”Rökrutan”. Elisabeth är ordf i Rf kontraktsmetoden.

RIKSFÖRENINGEN KONTRAKTSMETODEN

Eftersom kontraktsmetoden når väldigt många unga har SmT ett fortlöpande samarbete tillsammans med dem. Under 2020 påbörjades en informationsfilm som är riktad till unga om tobakens påverkan på hälsa och miljö. Den här satsningen är ett samarbete mellan SmT, TmT samt Kontraktsmetoden.

PROJEKT

TOBAKSAVVÄNJINGSBEHANDLING PÅ INTERNAT FÖR MEDLEMMAR I VÅRDFÖRBUNDET

Efter efterfrågan och i starkt samarbete med Vårdförbundet planerade och startade SmT under 2018 ytterligare en tobaksavvänjningsgrupp med medlemmar från Vårdförbundet. Det är den femte gruppen sedan 2007. Efter förberedelser under våren kunde en grupp på sexton deltagare påbörja sitt tobaksstopp på en intensiv internatvecka på Riddersvik utanför Stockholm i början av september. Gruppen följs kontinuerligt upp under ett år och blev klar september 2019. Ledare för tobaksavvänjningen är Mona Ringbjer och Yvonne Bergmark Bröske, ledamöter i SmT:s styrelse. Nytt för årets internat var att en trainee deltog under veckan för att försäkra återväxten av kommande internat. Syftet med ”Tobaksavvänjning på internat” är att kunna utveckla och förfina tobaksavvänjnings-metodiken. Med hjälp av sjuksköterskor som själva varit tobaksberoende och ingår i tobaksavvänjningsbehandlingen har vi fått och får viktiga synpunkter i utvecklingen av metodiken. Det som är tydligt och som alla kan beskriva är att det räcker inte med att veta hur man slutar, man måste också praktiskt aktivt ta del av behandlingsmetoden. Dessutom har vi kunnat se att i samtliga grupper har sjuksköterskorna i sin professionella roll blivit mer medvetna och kunniga i det

tobakspreventiva mötet med patienter. Några av deltagarna har också utbildat sig till dipl. Tobaksavvänjare. De två första "Tobaksavvänjning på internat" 2007 samt 2010 har SmT tidigare gjort en kvalitativ och kvantitativ långtidsuppföljning på som visade mycket goda resultat. Denna har resulterat i vetenskaplig artikel som ska skickas in för publicering. Planering har på önskemål av Vårdförbundet startat för ett stående medlemserbjudande till dess medlemmar om tobaksavvänjning på internat vilket eventuellt sker med start hösten 2020.

Långt gången planering av Tobaksavvänjningsinternatet hösten 2020 fick tyvärr avbrytas på grund av Covid 19 pandemin. Dock fortsatte samarbetet med Vårdförbundet och planerna gick över till att gälla ett nytt projekt "Tobaksavvänjning på Internat med uppföljning under 1 år" som kommer att genomföras under 2021-2022. Målsättningen som vi arbetat vidare på är att använda digital teknik, och som samtidigt grundar på de kunskaper och erfarenheter som vi erhållit under de "Tobaksavvänjningsinternat med uppföljning" som vi har genomfört sedan 2007. Arbetet som pågått och pågår är att hitta en modell som får deltagarna delaktiga och aktiva i sin beteendeförändring.

SAMVERKANSPROJEKT "LAGAR FÖR ALLAS FRAMTID"

YMT och Tobaksakta vill samverka för att få så stor effekt som möjligt i det tobakspreventiva arbetet. I detta projekt ska vi tillsammans arbeta för att skapa opinion för en mer effektiv tobakspolitik, och motivera politiker att ta beslut som skyddar befolkningen mot tobaksindustrin och förhindrar värvning av nya konsumenter. Genom att producera filmer och inlägg/annonser till annonsering i traditionella medier och sociala medier ska målgrupperna (politiker, föräldrar, unga vuxna) nås.

DIPLOMERING AV TOBAKSAVVÄNJARE ENLIGT STANDARD FÖR YRKESFÖRENINGAR MOT TOBAK

En arbetsgrupp med representanter för sjuksköterskor (SmT), psykologer (PmT), tandvård (TmT) och läkare mot tobak (LmT) utvärderar och följer upp utbildningskrav för certifiering av nya utbildare. En inventering av antalet diplomerade i landet, studiedag för utbildare samt revidering av certifieringen har gjorts. Den 20 oktober arrangerade SmT tillsammans med PmT, LmT och TmT en nätverksträff för diplom utbildare i tobaksavvänjning med syfte att behålla hög kvalitet på utbildningarna. Nya utbildare inom tobaksavvänjning kan ansöka om certifiering via YMT kansliet.

TOBAKSFRIA VECKAN, VECKA 47

Temat från WHO för tobaksfria dagen den 31 maj var att skydda barn och ungdomar från tobaksindustrins påverkan, samma tema lyfts under tobaksfria veckan v 47. Affischer på temat har spridits med koppling till att Barnkonventionen som också blivit svensk lag.

SAMMANFATTNING BEHÖVER SKRIVAS OM

År 2020 utsåg WHO till "International Year of Nurse and Midwife". I februari vid "European Conference on Tobacco or Health" i Berlin inspirerade det till bildandet av ett nätverk för sjuksköterskor för att lyfta vikten av att uppmärksamma och förhindra den eskalerande spridningen av nikotinprodukter från tobaksindustrin. Glädjande är att Sjuksköterskor mot Tobaks tidigare erfarenheter från EU projekt har tagits till vara och bidrar till uppbyggnaden. var sjuksköterskans och barnmorskans år

Formaterat: Inte Färgöverstrykning

Formaterat: Inte Färgöverstrykning

Föreningen har fått anpassa sin verksamhet under året efter Pandemin Covid 19, vilket gjorde att mycket ställdes in och fick göras annorlunda. möten och utbildningar. Styrelsemöten och seminarier har varit webbaserade vilket markant ökat deltagandet, till exempel med över 100 anmälda på ett av seminarierna. Hemsidan har varit medelpunkten för informationsspridning dit nyhetsbrev, material, anmälan och dokumentation av seminarier förlagts som lett till ett ökat antalet besökare.

Tobaksfrågan kom i fokus under våren Föreningens flaggprojekt med erbjudande av tobaksavvänjning för Vårdförbundets medlemmar har också fått ändra tillvägagångssätt från behandling på internat till internet. Planering har påbörjats under året för att utveckla en metod för avvänjning med digitalt stöd under 2021.

Föreningen har under året prioriterat aktiviteter och insatser till sjuksköterskor i landet inom olika specialiteter. Detta har gjorts i samverkan med bland annat Vårdförbundet, Skolsköterskeföreningen och Svensk sjuksköterskeförening. Insatserna har planerats av Sjuksköterskor mot Tobak och skett i samverkan med regioner, länsstyrelser och högskolor i landet.

De regelbundna medlemsbrev, utskicken av nyhetsbrev "Tobak eller Hälsa" och informationsmaterial har fungerat väl till medlemmarna.

Samarbetet med de övriga yrkesföreningarna är viktigt och fungerar väl bl.a. genom nationell standard för diplomering av tobaksavvänjare. Det gemensamma målet Tobacco Endgame Rökfritt Sverige 2025 är en stark röst för tobakspreventionsfrågan ute i samhället. Inom ramen för Tobaksfaktas medlemsorganisationer kommer den nystartade kampanjen att riktas till politikerna för att implementera de evidensbaserade åtgärderna i Tobakskonventionen för ett minskat tobaksbruk. Viktig påtryckning genom skrivelser och debattinlägg har skett.

Samarbetet med de övriga yrkesföreningarna mot tobak är viktigt och fungerar väl bl.a. med certifiering av en nationell standard för diplomering av tobaksavvänjare. Synliggörandet av föreningen har ökat genom att samarbetsytorna har vidgats nationellt och på detta sätt har också sjuksköterskekåren fått ökad kännedom om föreningen.

Det är viktigt att vi som yrkesföreningar och som medlemmar i våra yrkesföreningar ska kunna påverka många sjukdomars uppkomst och behandling. Men tobaksindustrins påverkan ger anledning till oro då lockande nikotinprodukter lanseras. Förhoppningen är att den kunskap som finns i vår profession tas till vara för att skydda barn och ungdomar att fastna i ett nikotinberoende.

För vår verksamhet är YmT-kansliet navet i vårt arbete och föreningen vill därför tacka kanslichef Lena Sjöberg och kanslist Marianne Roos för deras stöd och engagemang.

Sjuksköterskor mot Tobaks styrelse under år 2019

Sjuksköterskor mot Tobaks styrelse under år 2020

Formaterat: Inte Färgöverstrykning

Formaterat: Inte Färgöverstrykning

Mona Wahlgren
Ordförande

Ann Post
Vice ordförande

Lena Lundh
Sekreterare

Susann Holm
Kassör

Yvonne Bergmark Bröske
Ledamot

Mona Ringbjer
Ledamot

Elisabeth Jacobsson
Ledamot

Sofia Shakibi
Ledamot